

Karel Kotrlý: Anglická mystika pozdního středověku, magisterská práce, UK-HTF, počítačový otisk, Praha 2007, 107 stran

Oponentský posudek vypracoval: **Prof. Dr. Jan B. Lášek**

Předložená rozprava, rozdělená do čtyř kapitol, je vypracována přehledně a pečlivě. Po úvodu, ve kterém autor vytýčil cíl své práce, následuje kapitola „Anglie pozdního středověku“ (str. 9-38). Kandidát zde na základě dostupné literatury podává nástin politických dějin, skicu každodenního života, přehled církevních dějin, myšlení a vzdělání, seznamuje s velkými postavami univerzit a s hnutím lollardů. Vysoce hodnotím skutečnost, že při zpracování vycházel z novější – u nás většinou neznámé – anglické literatury. Píše-li o Viklefovi, postrádám znalost stěžejních českých prací V. Herolda a M. Kaňáka, v případě Viklefa pak starší klasické monografie H.B. Workmana. Nicméně musím rovněž konstatovat, že základní fakta jsou zde uvedena a že celkové líčení je správné. Zná práci Lambertovu, která (existuje i česky) je pro dané období velmi důležitá. Tato kapitola je spíše úvodní, neboť těžiště práce je v představení dvou důležitých mystiků Richarda Rolleho a Waltera Hiltona a dále v rozboru anonymního díla *The Cloud of Unknowing* a dále v prezentaci myšlení dvou představitelk ženské spirituality té doby – Juliany a Norwiche a Margery Kempe. Metodicky postupuje korektně – popisuje zachované texty, seznamuje s jejich obsahem a pokouší se podat srovnání se zdroji této spirituality. Činí tak nenásilně a přesvědčivě. V případě anonymního díla *The Cloud of Unknowing* se dokonce pokouší ukázat jeho aktualitu a konotace se současnými obrodnými procesy uvnitř anglosaského křesťanství (str. 53-54).

Julianu z Norwiche a Margery Kempe(ovou) podává na základě nejnovější literatury (a edic!), přičemž si zachovává kritický odstup od různých feministických interpretací, resp. desinterpretací, které se v hojné míře začaly objevovat ke konci minulého století. V případě Margery se velmi oprávněně odvažuje i psychologických výkladů, které dodávají celé interpretaci věrohodnost (otázka duševního zdraví, event. deviace této autorky). Cení skutečnost, že se snaží mít na věc vlastní názor – při zachování respektu k autoritám.

Dá se jednoznačně říci, že interpretační metodu zvládl kandidát velice zdařile. Musím ocenit i jazyk, dobrou jazykovou úroveň překladů i sumářů. Závěr je velmi krátký, avšak výstižný. Lze jen litovat, že nedal anglickou mystiku do souvislosti s ostatními evropskými mystickými proudy. Zmiňuje se o tom (str. 101) s tím, že to nebylo jeho záměrem. Je pravdou, že když by tak učinil, práce by se rozrostla do nežádoucích rozměrů. Přece však se přímo nabízí srovnání alespoň srovnání (v případě Juliany z Norwiche) s devotio modernou. Byla-li před lety vyslovena Winterem (1964) teze, že devotio moderna není původů holandského, ale že vznikala samostatně na různých místech jako reakce na stav

církve, stálo by možná za průzkum, zda angličtí mystikové vykazují alespoň některé znaky této nové zbožnosti. Vřele souhlasím se závěry, že obě představitelky ženské spirituality diktovaly svá díla vzdělaným teologům. Ani jedna z nich neprošla renesančním vzděláním a bylo by pro ně velice obtížné vytvořit po stránce formální tak složitá díla.

Práce je v českém prostředí nesporně přínosem a některé své poznatky vy měl autor alespoň časopisecky zveřejnit.

Poznámkový aparát je pečlivý a prokazuje, že autor pracoval na práci poctivě a dlouho. Žádné věcné chyby jsem v předložené rozpravě nenašel. Literatura je rozdělena na prameny, sekundární literaturu a internetové zdroje. V případě internetových zdrojů jde většinou o digitalizované prameny a musím za jejich výběr autora rovněž pochválit.

Závěr: práce je napsána dobře, kriticky, s dobrým přehledem o literatuře. Její přijetí jako magisterské práce mohu jen vřele doporučit a autorův výkon hodnotím **výborně**. Dovede jasně a stručně vyjádřit, co chce, neopomene nikdy to, co je opravdu podstatné. Nikdy nezapomíná na to, že píše jako teolog.

V Praze, dne 2. září 2007

